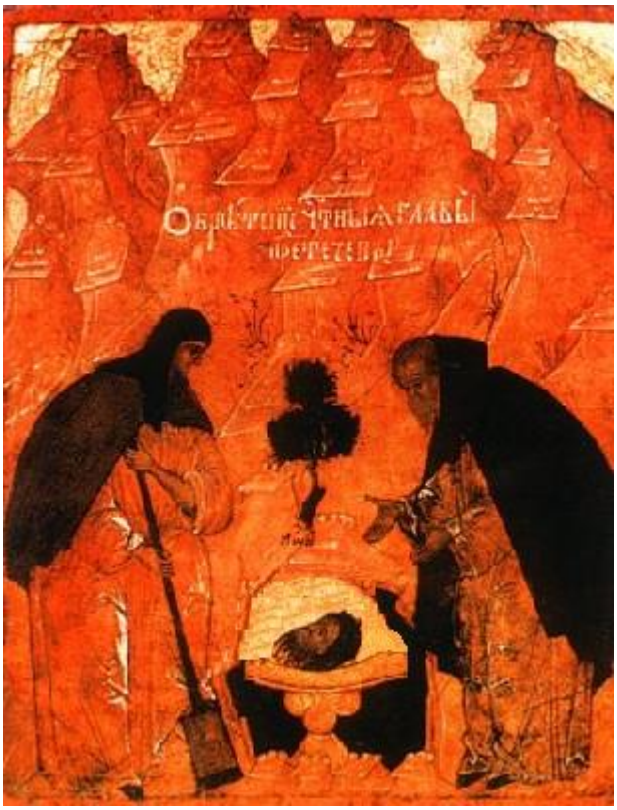
09.02.2015 г. / 21:20:47

Вяра

09.03 по еретическия, †24 февруари по църковния календар - Първо и второ намиране честната глава на свети Иоан Кръстител

Първо (IVв.) и второ (452 г.) намиране на честната глава на Господния предтеча и кръстител Иоан

Когато била отсечена честната глава на свети Иоан Предтеча, дъщерята на Иродиада я приела на блюдо и я отнесла на майка си. Тази нечестива жена пробола с игла езика на светеца, който я изобличил в беззаконие, и като се погаврила с честната глава, не позволила да я предадат на погребение заедно с тялото на светеца: Иродиада се бояла, че ако погребат тялото му заедно с главата, Иоан ще възкръсне и отново ще почне да я изобличава. Учениците на свети Иоан Кръстител тайно взели тялото му и през нощта го погребали в самарийския град Севастия. А Иродиада закопала главата на светия Предтеча дълбоко в тайно безчестно място в двореца си. Само жената на Иродовия домакин Хуза, на име Иоана, за която споменава свети евангелист Лука, знаела това място. Скърбейки в сърцето си за убийството на великия и свят пророк и за поругаването над честната му глава, тя взела главата тайно през нощта, поставила я в глинен съд и я

погребала на Елеонската планина, в един от имотите на Ирод. Междувременно мълвата за Иисуса Христа достигнала до Ирод. Заедно с жена си Иродиада той започнал да си мисли дали пък това не е Иоан и като не намерили главата, изпаднали в недоумение. Ирод дори казал на домашните си следните думи за Иисуса:

- Това е Иоан, комуто аз наредих да отсекат главата. Сега той е възкръснал от мъртвите, и затова чрез него стават чудеса.

След много време един знатен велможа, на име Инокентий, повярвал в Иисуса Христа. Като оставил света, той дошъл в Иерусалим, купил това място на Елеонската планина, което някога принадлежало на Ирод, построил си там килия и станал монах, като изпълнявал заповедите Христови. Като желаел да си построи неголяма каменна църква, той започнал да копае ров за основите. И по Божий промисъл той намерил скрития в земята глинен съд с главата на Христовия Предтеча. По различни благодатни знамения и чудеса и по откровение от Бога той разбрал, че тази глава принадлежи на свети Иоан, и започнал с голямо благоговение да я съхранява при себе си. Преди кончината му, неверието се разпространило по цялата тази земя: царете почитали идолите вместо Истинния Бог, поставили навсякъде в Иерусалим техни изображения и им принасяли скверни жертви. Виждайки това и предчувствайки кончината си, този монах отново скрил в земните недра светата глава на Предтечата: боял се да не би след кончината му някой да започне да постъпва с нея безчестно. Положил я на същото място, където била килията и църквата му. След кончината му тази църква остаряла, разрушила се и дори се изравнила със земята, така че дълго време никой не знаел, къде се намира честната глава на свети Иоан Кръстител.

Когато великият цар Константин се възкачил на престола и

просветил земята си със свето Кръщение, майка му - света Елена, започнала да възобновява и да очиства всички иерусалимски светини. Тя привела и светата планина в цветущо състояние. В това време двама монаси, подвизаващи се на изток, се уговорили да отидат заедно в Иерусалим, да се поклонят там на честния Кръст, намерен от царица Елена, и на гроба Господен и да видят светините на тази земя. Като пристигнали в Иерусалим, те започнали да обхождат светините, да им се покланят и да се молят на Господа. Тук свети Иоан Предтеча се явил на един от тях в сънно видение, открил му мястото, където била погребана честната му глава, и му наредил да я вземе от земните недра. Като се пробудил, монахът разказал видението на своя другар, но последният го счел за обикновен сън и сам не повярвал, и на другия внушил същото. На следващата нощ свети Иоан се явил повторно, но вече на всеки монах поотделно, и рекъл:

- Станете, оставете неверието и леността си и направете това, което ви беше известено.

Като се събудили, двамата започнали да си разказват един на друг видяното от тях, а после отишли на мястото, което им било посочено в сънното видение. Там започнали да копаят земята и намерили безценно съкровище - светата глава на Христовия Кръстител. Като я сложили в чувал, направен от камилска вълна, те се върнали обратно.

В това време един беден грънчар от град Емеса бил принуден вследствие на нищетата да остави отечеството и жена си и да отиде в друга страна. По пътя срещнал двамата монаси, носещи със себе си главата на Кръстителя; присъединил се към тях и продължил пътя си заедно с тях. Като си намерили спътник, монасите му дали да носи чувала с главата на Кръстителя. А той, като не знаел какво носи, продължил спокойно пътя си. Изведнъж му се явил свети Иоан

Предтеча и му рекъл:

- Остави спътниците си и бягай от тях с чувала, който държиш в ръцете си.

Светецът наредил това, защото виждал леността и нерадението на монасите, които отначало не вярвали на явяването му, а после не пожелали сами да носят честната му глава и я поверили на обикновен и непознат за тях човек. В същото време светецът искал да окаже благодеяние на този беден човек и да го насочи към добър път и богоугоден живот. Подчинявайки се на светеца, този човек се скрил от монасите, избягал от тях и се върнал у дома при жена си, носейки честната глава на Кръстителя като някакво най-драгоценно от всички земни съкровища. И Господ, заради главата на свети Иоан Кръстител, благословил дома му с всичко необходимо. Грънчарят започнал да живее сред изобилие, като забравил за предишните си нещастия. Но той не се възгордял: давал щедра милостиня на бедните и сиромасите от богатството си. Помнейки твърдо, че е получил всичко това заради благоговението пред Христовия Предтеча, той винаги почитал светата му глава, ежедневно кадил пред нея тамян, палел светилници, молил се и се стараел да живее честно и да постъпва според заповедите Христови. Когато приближило времето на кончината му, по заповед на самия Христов Кръстител той положил светата глава в съд за вода, заключил този съд в ковчег и като го запечатал, предал това съкровище на сестра си. При това разказал подробно как заради тази честна глава се избавил от крайна бедност и станал богат човек. Завещал на сестра си винаги благоговейно и честно да съхранява тази свята глава и никога да не отваря ковчега, докато самият свети Иоан не благоволи за това. Преди смъртта си тя трябвало да предаде това съкровище на някой богобоязлив и добродетелен мъж.

Така светата и честна глава на Христовия Предтеча, като преминавала дълго време от един човек в друг, била съхранявана сред благочестиви християни; накрая била предадена на някой си иеромонах Евстатий, който живеел в една пещера недалеч от Емеса; той бил заразен с ереста на Арий и нямал страх Божий. Болните, които идвали при него, получавали изцеление от чудесната благодат, изхождаща от главата на свети Иоан Предтеча, която той държал на тайно място. Но Евстатий започнал подобно на крадец да приписва тази благодат на себе си и на ереста си, като се стараел да скрие от хората истинската причина за тези чудесни изцеления и чрез това отклонил мнозина към своята ерес. Но накрая жителите на Емеса узнали зловерието му. Емеският княз, като се посъветвал с епископа, заповядал да го изгонят от пещерата и от пределите на тази област. Евстатий започнал да умолява изпратените да го оставят през този ден в пещерата, обещавайки да си тръгне на следващата сутрин. Когато пратениците се съгласили, през нощта той скрил съда със светата глава дълбоко под земята; понеже се надявал, че като измине известно време, ще се върне обратно, ще вземе това съкровище и като върши чудеса с помощта на светата глава на Предтеча, отново ще разпространява и ще утвърждава ереста си. Но надеждите на еретика не се сбъднали. Когато той напуснал пещерата, в нея се поселили някакви благоверни и добродетелни монаси, тъй че той не можел да влезе в нея и да вземе оставеното там съкровище.

След известно време на това място се събрали братя и бил основан манастир. Но никой не знаел, че в тази пещера се намира честната глава на Предтеча. Чак след много време, архимандритът на тази Емеска обител Маркел, мъж, изпълнен с добродетел, я открил, за което той разказва така:

“Благословен е Бог Иисус Христос! Той сподоби мен, Своя раб Маркел, да видя видение по време на нощен сън. Това

стана на 18 февруари в средопостната седмица на светата Четиридесетница. Видях всички врати на нашата обител отворени и как през вратите нахлува река. Удивих се и си помислих откъде ли идва толкова много вода. Размисляйки за това, изведнъж чух глас от много ликове, които с шум идваха по водата от изток. Всички те - всеки на свой собствен език - възгласяха:

- Явява се свети Иоан, Кръстителят Христов!

С такива възгласи те влязоха в манастира. А аз, обзет от страх, вече забравих за водата; като се отдалечих от вратата, се изкачих на върха на стълбата. Като стоях на нея, ми се стори, че в обителта виждам два двора: единият беше на запад, а другият - на юг; по средата им стоеше голямата църква. Всеки лик, като влизаше в западния двор, се насочваше към църквата; след като се покланяше тук, той излизаше през южната врата. Когато шествието на ликовете престана, отново чух гласовете на другите, които казваха:

- Това е светият и велик Иоан Кръстител.

Като погледнах, го видях в църквата. С него имаше двама мъже, които стояха от двете му страни. В това време чиновете започнаха да пристъпват към свети Иоан и да приемат благословение. И аз реших да пристъпя към Кръстителя и да получа благословение от него. Със страх и трепет влязох последен, извърших земен поклон пред Кръстителя и се допрях до нозете му. А той ми нареди да се изправя, прегърна ме с любов, като докосваше лицето ми, взе съд, пълен с мед, и ми го подаде с думите:

- Приеми благословение!

Като каза това, се отдалечи. Когато се готвех да тръгна след него, забелязах огнен стълб, който вървеше пред светеца.

Ужасен от това видение, се събудих. Когато настъпи следващата вечер, наредих на братята да пеят стиховете на псалмите, влизащи в обичайното правило. По време на това пение един брат на име Исаакий, като погледна нагоре, видя през прозореца, че в пещерната църква, където беше скрита честната глава на свети Иоан, гори огън. Като видя това, той възкликнал:

- Отче, погледни! В светата пещера гори огън!

- Не бой се, брате - казах му аз, - но като се осениш с кръстното знамение, пази мълчание за това.

След това изминаха пет дни. През нощта на шестия ден, щом заспах, някаква ръка ме побутна три пъти по десния хълбок и се чу глас:

- Ето, аз съм даруван на вас; стани, последвай звездата, която ще върви пред теб, разкопай мястото, на което ще те заведе, и ще ме намериш.

С трепет и страх станах от сън, седнах на одъра си и виждам: пред вратата на килията ми сияе звезда. Ужасих се, но като се осених с кръстното знамение, излязох; звездата вървеше пред мен; следвайки я, влязох в пещерата; когато стигнах до мястото, където се намираше честната глава на Предтечата, звездата изведнъж стана невидима. Паднах на земята и въздадох хвала на Господа. След дълга молитва запалих свещ, прикадих с тамян и започнах да копая, призовавайки името Господне. Докато копаех, се чуваше голям шум, а земята беше твърда като мед. Дълго се трудих; накрая намерих тухли; като ги отместих, видях каменна плоча; с голям труд я извадих от ямата и там намерих свещен съсъд, в който почиваше честната глава на Предтечата: радвайки се и в същото време ужасявайки се, взех свещ и тамян, дръзнах да взема съсъда, поклоних се и като го закрих отново, излязох от пещерата. При

вратите ме срещна архимандрит Генадий, който беше дошъл в нашата обител. Той ме въведе в пещерата и като се помоли, започна да ми разказва своето видение.

- Видях - започна той разказа си - като че ли ние двамата стоим на същото място, където се намираме и сега. Тук имаше много ечемичен хляб, който беше по-чист и по-светъл от слънцето. В пещерата влизаше множество народ, който приемаше този хляб от ръцете ни. Въпреки това хлябът не намаляваше, напротив, все повече се увеличаваше.

Това ми разказа Генадий. Тогава разбрах, че това негово видение е било от Бога, и че то означаваше неоскъдяващата благодат на Кръстителя Христов, която изобилно щеше да се подава на всички на това място. Затова и аз му разказах за моето видение и му показах безценното съкровище, което бях намерил. Щом го видя, той се възрадва и започнахме да се съвещаваме как да постъпим най-добре. Посъветвах го отначало да не казваме никому за това, дори и на главния пастир на църквата - Емеския епископ Ураний, но най-напред да известим за това блажения старец Стефан, който, пребивавайки в Даромийския манастир, се подвизаваше с постнически подвиг. А той трябваше да съобщи за това на епископа, с когото го свързваше голяма дружба. Но като отидохме в Даромийския манастир, не заварихме стареца, защото беше отишъл да навести другите си манастири. Тогава изпратихме да повикат дякон Кириак, който заемаше първо място в съборния храм на този град. Като дойде при нас, Кириак ни поздрави в Христа и ни разказа за своето видение. То във всичко беше подобно на това, което беше видял Генадий. Тогава му разкрихме нашата тайна. И двамата започнаха да говорят, че това трябва да се каже на епископа, но аз реших да чакам завръщането на преподобния Стефан. Изминаха пет дни. На шестия - беше събота - седяхме заедно и беседвахме. Изведнъж паднах на колене: някаква болка

внезапно ме порази. Не можех нито да се изправя, нито да помръдна. Спътниците ми, чудейки се, започнаха да се молят на Господа за мен. Като завършиха молитвата, те ми казаха:

- Не ти ли казахме, че трябваше да разкажем на епископа за тайната?

Тогава и самият аз осъзнах, че не постъпих добре, като не разказах на епископа за тази тайна, за която трябваше да съобщя за слава Божия; а междувременно болката не ми минаваше. Вечерта, след извършването на обичайното молитвено пение, при мен дойдоха Генадий и Кириак и ми казаха:

- Дадохме си дума да разкажем на архиерея за тайната ти по време на утренята до изгрев слънце.

А аз им отговорих:

- Решението ви е добро; нека бъде така, както казахте.

И в момента, в който се съгласих с тях, се почувствах съвършено здрав: болестта ми премина. На сутринта се отправихме към града и срещнахме епископа, когато излизаше от църквата след утренята, и му разказахме всичко за намирането на честната глава на Христовия Кръстител Иоан. Епископът силно се зарадва на тази новина. Но ни забрани засега да разказваме на други и ни нареди да се върнем в обителта си. А на сутринта самият той дойде при нас с презвитери и дякони. Като отслужи съборно Божествена литургия, той приближи към мястото, където се намираше съсъдът с честната глава. Когато дяконът възгласи: “Като преклоним колене, на Господа да се помолим”, всички паднахме ничком. В това време епископ Ураний възнасяше молитва; щом я завърши, той взе съсъда с честната глава. Един от презвитерите, които бяха с епископа, на име Малх, не

повярва на това и каза:

- Откъде би могла да се появи тук главата на Предтечата?

Като каза така, той дръзко постави ръката си върху съда и се допря до косата на честната глава на Кръстителя. Изведнъж, заради неверието му, ръката му изсъхна и се залепи за съсъда. Като видяхме това, всички се ужасихме. Епископът с всички присъстващи започна прилежно да възнася молитва към Бога. Чак тогава Малх, и то с голям труд, успя да отмести ръката си от съда, но си остана болен. Ураний заедно с целия църковен клир взе свещения съсъд с лежащото в него съкровище, пренесе го в светата църква и го положи в дяконника в олтара. Тази светиня се съхраняваше там дотогава, докато в Емеса не беше изграден специален, благолепно украсен храм в чест на Христовия Предтеча. Малко време преди пренасянето на светата глава в този храм, Иоан Кръстител се яви във видение на невярващия презвитер Малх и му нареди при пренасянето на главата да докосне с ръка свещения съсъд. Като постъпи така, презвитерът получи изцеление.” - С това завършва повествованието на блажения Маркел.

След известно време светата глава на Иоан Кръстител била пренесена от Емеса в Константинопол. Тук на едно място, наречено Евд, по царска заповед бил изграден прекрасен храм, в който положили честната глава. По време на ереста на иконоборците, когато много свети икони били изгорени, а други били хвърлени в морето и реките, били тъпкани с нозе и безчестени по различни начини, неколцина благочестиви християни, бягайки от изпълнения с еретици Константинопол, тайно взели със себе си главата на Кръстителя и я занесли в Комана, където някога се преставил свети Иоан Златоуст. Тук те отново я скрили в земните недра, като я положили в сребърен съсъд. Тази драгоценна светиня се съхранявала тук в неизвестност до времената на цар Михаил, син на Теофил и на

майка му царица Теодора, която отново утвърдила православието. През царуването на Михаил тази светиня отново била намерена по Божествено изволение и била пренесена в Цариград от патриарх Игнатий, в чест и слава на Христа, нашия Бог, прославян с Отца и Светия Дух во веки. Амин.

Тропарь Предтечи

глас 4

От земли возсиявши, Предтечева глава/ лучи испущает нетления верным исцелений,/ свыше собирает множество Ангел,/ доле же созывает человеческий род// единогласную возсылати славу Христу Богу.

(Просияла от земята, Предтечевата глава изпуска лъчи на нетление за изцеление на верните; във висините събира множество ангели, на земята призовава човешкия род, да отдадат единогласно слава на Христа.)

Кондак Предтечи

глас 6

Пророче Божий и Предтече благодати,/ главу твою, яко шипок священнейший, от земли обретше,/ исцеления всегда приемлем,/ ибо паки, якоже прежде,// в мире проповедуеши покаяние.

(Пророче Божий и Предтече на благодатта, намерили твоята глава като свещена роза от земята, винаги получаваме изцеление, защото пак, както и преди, в света проповядваш покаяние.)

ЧЕТИ-МИНЕИТЕ

{{_LINK1_}}

---

buditeli.info © 2017